

# Skandinavia under 2. verdenskrig:

Sommerskole om skandinavisk og sentraleuropeisk historie i det 20. århundret

Karlsuniversitetet 22.6.2023

Hans Otto Frøland



# Hvorfor angrep Tyskland Skandinavia?

## Tyske interesser og planer

- Råvareinteresser kan ivaretas ved diplomati og handelspolitikk.
- Behov for marinebaser utenfor forventet blokade
- Store marinekapasiteter i Norge
- Danmark invaderes for å få støttepunkter til å kontrollere Norge
- Finland: alliert
- Sverige: handelspolitikk

## Hitler & Admiral Erich Raeder

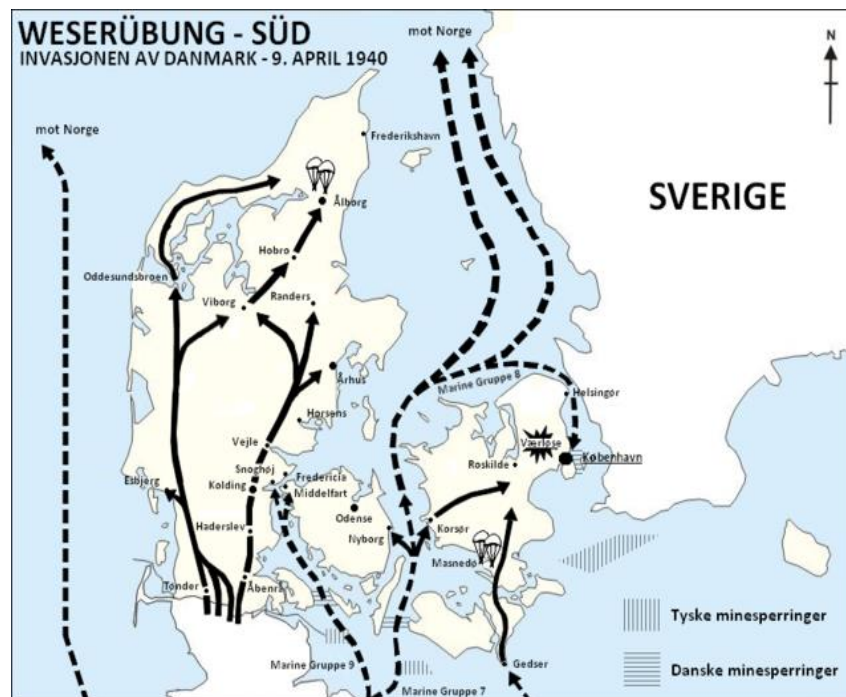


# Danmark

## Occupatio Pacifica

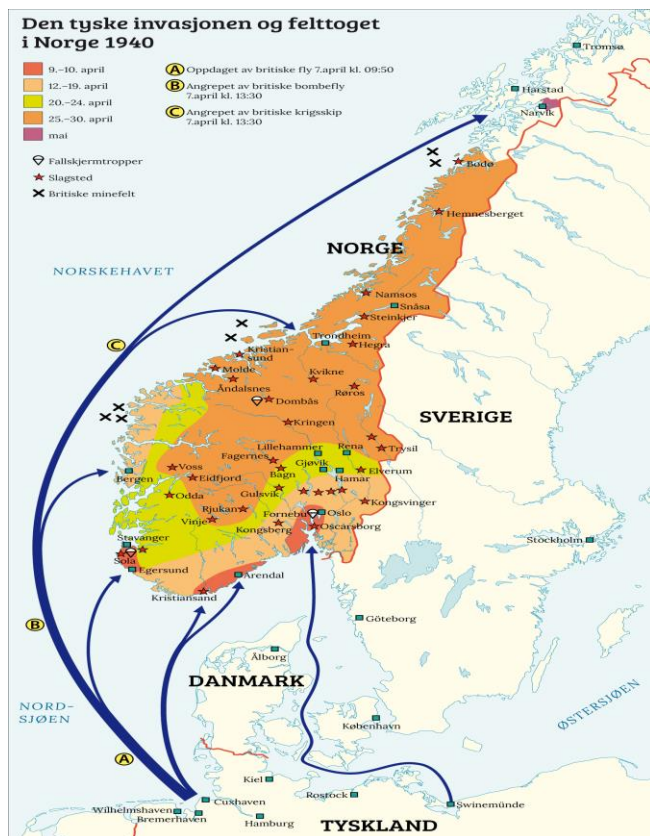
- Konge/regjering aksepterer
- Beholder formell suverenitet, men tyske tropper i landet
- Dansk samarbeidslinje
- Økt tysk aktivitet og tvang fra 1942
- Formell okkupasjon 1943

## Weserübung Süd



# Norge

## Weserübung Nord



## 5-årig okkupasjon

- Opp til 400.000 soldater
- Rikskommmissar = diktator
- Quisling-regjering 1942
- Forsvar og sjøkrig i Atlanteren
- Oppmarsj- og forsyningsområde for Østfronten i nord
- Kystbefestning
- Infrastruktur
- Nazifiseringsforsøk
- Økt motstand fra høst 1941

# Sverige

- Tysk press
- Samlingsregjering
- Tillot tysk transport 1940-43
- Alliert motpress
- Handelspolitisk samarbeid med Tyskland
- Humaniter støtte til Norge, Danmark, Finland
- Flyktingemottak
- 1945: hvite busser

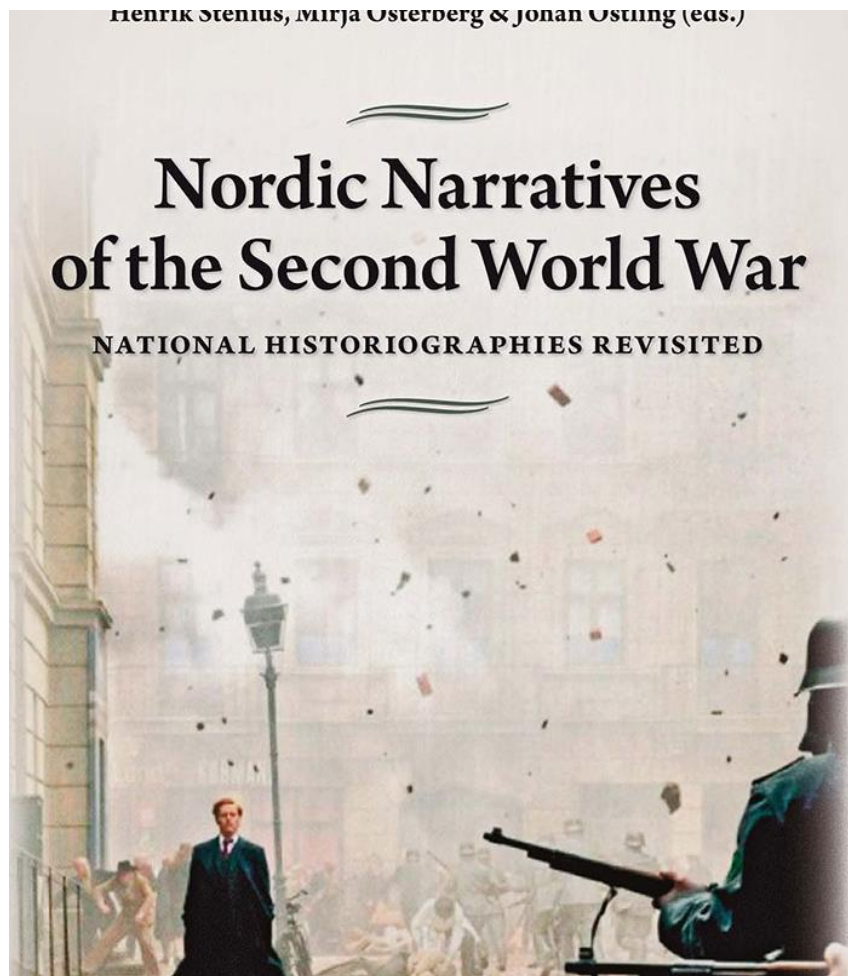


# Finland

- Suveren stat
- Alliert med Tyskland 1941-44
- 200.000 tyske soldater
- Stillingskrig.
- Bygging infrastruktur
- Forsynt fra Norge.
- Finsk samarbeid
- Finsk-sovjetisk avtale høst 1944
- Lapplandskrigen



# De dominerende etterkrigsfortellingene



- Norge: Majoritetens motstand og mindretallets svik
- Danmark: Konsensus om stille motstand
- Sverige: Beholdt nøytralitet under press og neglisjering av innrømmelser
- Finland: Rettferdiggjøring våpenbrorskap med Tyskland